

III RIIGIKOGU

8. istungjärk. **Protokoll nr. 201 (2).**

1929.

III Riigikogu koosolek 22. jaanuaril 1929
kell 17.

Kokku on tulnud 80 Riigikogu liiget.

Valitsuse loosis: Riigivanem **A. Rei**, välisminister **J. Lattik**, sise- ja kohtuminister **T. Kalbus**, sõjaminister **M. Juhkam**, raha- ja kaubandus-tööstusminister **A. Oinas**, põllutöominister **K. Soonberg**, teedeminister **O. Köster**, töö-hoolekande- ja haridusminister **L. Johanson**.

Päevakord:

1. Riigi majandusnõukogu täiendavad valimised.

2. Pärandusmaksu muutmise seadus — O. Puki, V. Vessart'i ja K. Tamme ettepanek.

3. Põllutöölaliste tööaja- ja palgaolude korraldamise seaduse kaotamise seadus — J. Soots'i, M. Laarman'i, P. Järve ja A. Tupitsa ettepanek.

4. Kuresaare linna administratiiv-piirkonna laiendamise seadus — omavalitsuse komisjoni ettepanek.

5. Konsulaartariifi osalise muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

6. Petseri ja Narvataguste maade kinnisvarade kinnistamise seaduse §§ 1, 2, 44, 46, 47, 50, 78, 83, 89 ja 90 muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

7. Administratiiv-kohtukorra muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

8. Riigi eelarve seaduse muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

9. Riigi kunsttööstusekooli seadus — II lugemisel.

10. Sõjakohtute seaduse muutmise seadus — III lugemisel.

Koosolekut juhatab abiesimees **R. Penno**.

Sekretäri kohal abisekretär **J. Piiskar**.

Koosolek algab kell 17.20 min.

1. Päevakorra täiendamine. Juhataja **R. Penno**: Avan Riigikogu koosoleku. Päevakorda võetakse nähtava enamusega M. Martinson'i (põl) ettepanekul 1. punktiks komisjonide täiendavad valimised.

2. Teadaandmine komisjonidesse antud seaduseelnõude kohta.

2. Seitsmenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastu võetud öötöö kohta pagari-tööstuses käiva konventsiooni eelnõu kinnitamise seadus — sotsiaalkomisjoni, välispoliitilise külje suhtes seisukoha võtmiseks väliskomisjoni.

3. Asunduskapitali seadus — rahaasjanduse komisjoni.

4. Lelle jaama laienduseks maa sundvõõrandamise seadus — üldkomisjoni.

3. Teadaandmine Eesti tööliste partei Riigikogu rühma esindaja väljalangemise kohta riigi majapidamise aruande komisjonist rühma liikmete arvu vähendamise tõttu.

Sekretär **J. Piiskar**: Riigikogu juhatus poolt on antud:

1. Seadus öötöö keelu kohta pagari-tööstuses — sotsiaalkomisjoni.

2. Seitsmenda rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastu võetud öötöö kohta pagari-tööstuses käiva konventsiooni eelnõu kinnitamise seadus — sotsiaalkomisjoni, välispoliitilise külje suhtes seisukoha võtmiseks väliskomisjoni.

3. Asunduskapitali seadus — rahaasjanduse komisjoni.

4. Lelle jaama laienduseks maa sundvõõrandamise seadus — üldkomisjoni.

Riigikogu juhatus otsustas oma koosolekul 16. jaanuaril s. a.: kuna Eesti tööliste partei Riigikogu rühma liikmete arv on vähenenud 6 pealt 5 peale, mis Riigikogu riigi majapidamise aruande komisjoni jaoks määratud jagaja 11 juures vähem kui pool, lugeda väljalangenuks tähendatud komisjonist rkl. E. Pesur.

4. Teadaandmine kohtuministri kirja E. Joonasele määratud karistuse täideviimise asjas koosseisu komisjoni andmise kohta.

Riigikogu juhatus resolutsiooni põhjal 18. jaanuarist 1929 anti koosseisu komisjoni kohtuministri kiri 16. jaanuarist 1929 nr. 2071, luba anda põhi-seaduse § 49. põhjal rkl. E. Joonasele kohtupalati otsusega 7. IX 1928 määratud karistuse täideviimiseks ja sinna juurde kuuluv kirjavahetus.

5. K. Veiss'i erakorraline teadaanne.

K. Veiss (tp) (erak. tead.): Eesti tööliste partei keskkomitee ülesandel on mul au teatada järgmist:

Eesti tööliste partei III kongressi otsuse põhjal on välja langenud Eesti tööliste parteist järgmised isikud: Hans Martinson, August Sprenk, Eduard Pesur ja Theodor Maurer. Seega ei saa nad esineda Eesti tööliste partei Riigikogu rühma nimel.

6. Komisjonide täiendavad valimised. Nähtava enamusega valitakse: sotsiaalkomisjoni E. Sule asemele J. Mälberg (rhv); rahaasjanduse komisjoni E. Sule asemele O. Liigand (rhv); üldkomisjoni J. Mürgi asemele J. Holberg (põl).

7. Riigi majandusnõukogu täiendavad valimised. Nähtava enamusega valitakse riigi majandusnõukogusse K. Kornel'i asemele J. Tõnison (rhv).

8. Pärandusmaksu muutmise seadus — O. Puki, V. Vessart'i ja K. Tamme ettepanek. **K. Tamm** (põl): Teen ettepaneku, anda seaduseelnõu rahaasjanduse komisjoni. Selle seaduse vajaduse kohta tahaksin tähendada järgmist. Pärandusemaks on määratud 1920. aastast ja on liiga kõrge. Nimetatud seaduse järgi käivad maksu alla ka need pärandused, mis ulatuvad 3.000 kroonini, see on 15 rubla. Et maksuprotsent on liiga kõrge, siis on palju liikumata varandusi pärijate nimele kreposteerimata. On talusid, mis on alles isa-isade nimele kinnistatud. See on riigile kahjulik, sest riik jääb päranduselõivudest ilma. Kõrge maksuga taheti riigi tulusid tõsta, kuid tegelikult jäid need tulud ära. Selles mõttes on seadus otstarbekohatu ja kahjulik. Et pärijad liikumata varandusi kõrge pärandusmaksu tõttu oma nimele ei kinnista, tekitab tegelikus elus palju raskusi ja takistusi, näiteks obligatsioonilaenude tegemise juures, sest Balti eraseaduse vastav paragrahv ütleb: omanikuks loetakse see, kes kinnistusraamatutes omanikuna tähendatud. Tegelikult on aga suur osa talusid kinnistatud isikute nimele, kes ammu surnud. See seadus, mida meie muuta tahame, ei ole põllumajanduslikke huvisid tähele pannud. Isegi Vene ajal saadi põllumajanduslikkudest huvidest aru. Aleksander III jättis pärandusemaksust vabaks talu- ja hingemaad, orjusemaad. Talu- või orjusemaad olid pärandusemaksust vabad selles mõttes, et põllumajandust arendada. Selles küsimuses läks veelgi kaugemale Nikolai II 10. aprillil 1895, nimelt igasugused maad, mis olid väljaspool linnu või alevide, ei käinud pärandusemaksu alla, kui pärandus läks laste või abikaasade kätte. Nii et põllumajanduse edendamiseks oleks käesoleva seaduse vastuvõtmine soovitatav ja selleks tuleks see seadus anda rahaasjanduse komisjoni.

Juhataja **R. Penno**: (Hääletatakse.)

Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

9. Põllutöölise tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse kaotamise seadus — J. Soots'i, M. Laarman'i, P. Järve' ja A. Tupitsa ettepanek.

J. Soots (põl): Teen ettepaneku, anda seaduseelnõu sotsiaalkomisjoni.

Motiivid selle kohta oleksid järgmised. Meie Riigikogu on mitmedki eluvõõrad seadused vastu võtnud, mida tõendab see asjaolu, et vastuvõetud seaduste nimestik kubiseb igasugustest seaduste täiendamise ja muutmise seaduste muutmiste seadustest. Niisugust eluvõõrast seadust, nagu seda põllutöölise tööaja ja palgaolude korraldamise seadus, teist ikkagi pole. See seadus on unicum, omaette eriline, niisugune, mis tahab sundida kahte poolt vägivaldselt üksteisega kokku leppima. Kui ükski pool oleks tunnustanud selle seaduse kõlblikuks või vastuvõetavaks, siis tuleksid komisjonide valimisteks vähemalt ühe poole mehed kokku, aga nagu teated tulevad, ei tule kumbki pool kokku. Praegune töö-hoolekandeminister on seletanud, et Laatsarus on üles tõusnud, aga see laatsarus-seaduse küll kuidagi viisi jalgu alla ei saa. Ja sellepärast on otstarbekohane niisugune eluvõõras seadus otsekohe ära muuta, ning selleks ongi käesolev seadus esitatud, lootes, et sotsiaalkomisjon ka aru saab, et eluvõõras seadus kuskile ei kõlba ja selle ära muudab.

Juhataja **R. Penno**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

10. Kuresaare linna administratiivpiirkonna laiendamise seadus — I lugemisel.

Omaavalitsuse komisjoni aruandja **A. Kärner**: Väga austatud Riigikogu liikmed! Kuresaare linna administratiivpiirkonna laiendamise seadus on üks viimastest sellesar-

nastest seadustest, mis Riigikogust läbi käivad, sest peaaegu kõigil linnadel on juba piirid määratud. Viivitus on tingitud sellest, et Kuresaare linna volikogu parempoolne enamus ei pidanud tarvilikuks piiride laiendamise ettepanekuga esineda sellepärast, et linna külje all asuv alevik oleks linna külge tulnud ja see oleks muutnud teataval määral linnavolikogu koosseisu.

Olgu küll, et Kuresaare linnal on enne juba suured maa-alad linna ja mere vahel, aga see on sedavõrt kehv ja vilets kruusamaa,

et seal majapidamisi ei saa asutada, ega ei või seal suurt lootust olla ehitusekruntide väljaandmiseks. Ja sellepärast on põhja-ida pool linna asuv Kaarma-Suuremõisa põld, mis ulatub nurgana linna sisse, otse loomulik koht, kuhu tulevikus võib asutada ehitusekrunte. See on riigi maa ja sellepärast on võimalik sealt linnale juurdelõiget anda.

Vabariigi Valitsuse poolt esitatud eelnõu muutis omavalitsuse komisjon õige vähe. Kokku vähendati umbes 14 ha maa-ala, ja peale selle vähendati ka Suurlahest umbes 25 ha ümber veepinda selle tõttu, et lahe põhja-ida pool asub kolm saart, mis on asundusekruntide heinamaad. Lähemad andmed piiride muutmise kohta on toodud komisjoni seletuskirjas ja sellepärast ei ole minu arvates tarvidust pikemalt selle juures peatuda.

Teen Riigikogule ettepaneku, võtta seaduseelnõu vastu I lugemisel.

A. Jõeäär (stp): Väga lugupeetud härrad rahvasaadikud! Omavalitsuse komisjoni ettepaneku seletuskirjas on ettetoodud põhjendusena, mispärast osa maid valitsuse poolt esitatud eelnõust välja jäetud, järgmine seletus: Sikasaare maakoha järgi olev Alliku talu osa — 4,10 tiinu jäeti välja, kui põllumajanduslikult kasutatav maatükk. Niisamuti on välja jäetud ka teised maa-alad, mis olevat põllumajanduslikult kasutatavad. Mina arvan, et linna ümbruses on kõik maa-alad põllumajanduslikult kasutatavad. Niipalju, kui mina Kuresaare ümbrust tunnen, ei ole seal niisuguseid maid, mida põllumajanduslikult kasutada ei saa. Ka need maa-alad, mis komisjoni poolt maha kustutamata jäetud, on põllumajanduslikult kasutatavad maad. Sellepärast see põhjendus, mispärast need maa-alad välja on jäetud, ei ole õige. Ja kui teisi põhjendusi ette ei tooda, kui komisjoni seletuskirjas öeldud, siis tuleks Riigikogul vastu võtta II lugemisel eelnõu sellel kujul, nagu Vabariigi Valitsus ta omal ajal esitas. Vastava ettepanekuga esinen II lugemisel.

J. Soots (põl): Võin härra Jõeäärele natuke seletust anda selle Alliku talu kohta. Vabariigi Valitsus oli motiveerinud selle talu osa üleviimist linna administratiiv-piirkonda sellega, et linnal on karjamaad tarvis, ja et selle talu maa kõlbab karjamaaks. See on õige küll, et see kõlbab karjamaaks, aga see on eraomandus ja linna administratiiv-piiridesse üleviimisega ei lähe sellega linna omanduseks ja linn seda oma karjamaaks ikkagi ei saa.

Teisest küljest on teada, et kui põllumajapidamine satub linna administratiiv-piirkonda, siis linn katsub temale niisugused maksud

peale panna, et ta tingimata peab oma majapidamise likvideerima. Ja ka sellele neljale tiinule võib väga suuri makse panna, kusjuures osa talu eest tuleks linnale maksta, teise osa eest vallale.

Sellepärast arvati, kuna eraomandust linn niikuinii enese kätte ei saa, ei ole otstarbekohane seda viia linna administratiiv-piirkonda, seda enam, et linn sinna poole ei kasva.

Juhataja R. Penno: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud.

11. Konsulaar-tariifi osalise muutmise seadus — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja **M. Laarman:** Konsulaar-tariifi osalise muutmise seadusega tahetakse parandada üht puudust, mis 1925. a. välja kuulutatud konsulaartariifi tegelikult tarvitamisel ilmsiks tulnud. Nimelt, konsulaartariifi § 23. järgi võetakse meie konsulaatides välismaa laevade laadimisetunnistuste väljaandmistest ja tõestamise eest ühetoolist maksu. Selkorral, kui tariifid välja anti, ei olnud sunduslik niisuguste tunnistuste välja võtmine. Pärast tehti see aga sunduslikuks ja nüüd leiti, et niisugune ühetaoline maksustamine ei ole otstarbekohane ja peale selle on ta tunnistuste tõestamise eest kallis. Sellepärast on valitsus teinud ettepaneku, jagada § 23. ettenähtud tariifid kahte jakku: 1) välismaa laeva laadimisetunnistuse väljaandmise eest võtta k. fr. 12.00; 2) kui konsul ainult tõestab, et tunnistus antud või õigeks tunnistatud asutuse või isiku poolt, kel selleks konsulaadi asukoha riigi või kommete järgi õigus, siis võetakse konsulaarmaksu k. fr. 4.00.

Rahaasjanduse komisjon, läbi vaadates käesoleva seaduseelnõu, ei leidnud tarvilikuks selles ette võtta muid muudatusi, kui kustutada teine jagu sellest seadusest, mis tahtis ette näha, et seadus hakkaks maksma otsekohe tema vastuvõtmisega. Arvati, et see seadus ei ole nii kiire, ja et siin peaks kinni pidama harilikust korrast. Rahaasjanduse komisjoni nimel teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja R. Penno: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud.

12. Petseri ja Narvataguste maade kinnisvarade kinnis- Üldkomisjoni aruandja **A. Tupits:** 1927. a. hakkas maksma Petseri ja Narvataguste maade kin-

tamise seaduse nisvarade kinnistamise seadus. Kui need kinnistus-
 §§ 1., 2., 44., komisjonid tööle asusid,
 46., 47., 50., 78., siis selgus, et selles seadu-
 83., 89. ja 90. ses palju liigseid vormi-
muutmise sea- nõudeid on, mida tarvis
du — I luge- oleks lihtsustada. Ja mullu
misel. võttiski Riigikogu vastu sel-

le seaduse muutmise seaduse. Nüüd on aga vahepeal selgunud, et veel oleks mõningaid paragrahve tarvis muuta, ja nüüd on Vabariigi Valitsuse poolt esitatud eelnõu, mis omakorda lihtsustab veel kümme paragrahvi selles Petseri ja Narvataguste maade kinnisvarade kinnistamise seaduses.

Nende muutmise paragrahvide sisu seisab kokkuvõttes järgmises: § 1. järgi laiendatakse tulevikus seda maa-ala, kus see seadus maksab.

§ 2. ettenähtud muutmine seisab selles, et komisjoni liikmetel võetakse arvesse nende teenistuseaeg komisjonis staashi ja pensioni väljaarvamisel.

§ 44. muutus seisab selles, et kinnistuse- raamatutesse sissekandmiseks paluja ei pruugi alati üles anda tunnistajaid, vaid tema õigus võib tõestamist leida ka ümbruse elanikkude seletustega.

§ 46. järgi nõuti seni kõigi lahusolevate maatükkide ettenäitamist, edaspidi jääb see ära ja jätkub sellest, kui üks maatükk ette näidatakse.

§ 47. muutus seisab selles, et maauksuse ettenäitamine tulevikus tunnistajatele enam sunduslik ei ole nagu seni.

Siis on veel terve rida niisuguseid lihtsustamise poole sihtivaid muudatusi ka järgnevateski paragrahvides. Tähendada võiks vast veel § 83. ettevõetud muudatust, mille järgi edaspidi enam ei tarvitse kohtukuulutuste ajalehes omanikkude nimekirju sunduslikult avaldada, mis palju kulu tekitas ja millel palju mõtet ei ole.

Siis võiks veel tähendada § 89. ettenähtud muudatust, mille järgi praegune kord selles mõttes muudetakse, et senise seaduse järgi ei saanud kinnisvara omanduseõigustes sündinud muudatust kinnistada pärast avaldusega esinemist. Nüüd edaspidi kaotatakse see kitsendus ära.

Üldkomisjon arutas selle seaduseelnõu läbi ja võttis vastu, ning üldkomisjoni nimel teen ettepaneku Riigikogule, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **R. Penno:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud.

13. Administ-
ratiiv-kohtu-
korra muut-
mise seadus —
I lugemisel.

Üldkomisjoni aru- andja **J. Klesment:** Administratiiv-kohtupidamise kord on vastu võetud juba 2. veebruaril 1919 Ajutise Valitsuse poolt, seega meil maksev olnud ligi 10 aastat. Meie administratiiv-kohtupidamise seadus tugeneb Vene ajutise valitsuse vastavale seadusele. Üldiselt läheb meie administratiiv-kohtupidamise kord lahku Lääne-Euroopa seadustest ja võib omal ajal päevakorrale kerkida küsimus, kas meil ei tuleks administratiiv-kohtupidamise kord üldse ümber töötada ja teistele alustele rajada. Kuid 10 aasta kestel, mil seda seadust praktiliselt käsitatud, on selgunud, et praegumaksev kord siiski on üldjoontes vastuvõetav. Suuremate muudatuste ettevõtmine nõuab aga pikemat ja põhjalikku ettevalmistust. Kuna maksva administratiiv-kohtupidamise korra käsitamisel on ajajooksul siiski mõned puudused silma paistnud, siis tahab käesolev seaduseelnõu need kõrvaldada.

Peamuudatus, mis selles eelnõus ette nähtud, on administratiiv-kaebuste esitamise kord. Maksva seaduse järgi tuleb administratiivkaebus esitada kohtule, kusjuures kaebustele peab juurde lisatud olema kolm ära kirja ja otsus, millele kaevatakse, ning teised dokumendid, ja neist kõigist ka kolm ära kirja. Kahtlemata on see kord keeruline, kus kodanik peab terve rea ära kirju esitama. Samuti tekitas see ka kohtutele palju tööd, sest kohtud, saades administratiivkaebusi, pidid vastavalt ametiasutustelt välja nõudma vastavad materjalid ja aktid. Uue eelnõu järgi tuleksid esitada administratiivkaebused selle ametiasutuse kaudu, missuguse otsuste vastu protesteeritakse või kaevatakse, ja tuleks esitada kaebus ainult ühes eksemplaris ja üks ära kirja, kuna otsuse ära kirja juurde lisamist tarvis ei oleks, samuti ei tuleks teistele lisadele ära kirjad juurde lisada. Selle kohta, kas otsuse ära kirja juurde lisada või mitte, olid üldkomisjonis pikemad vaidlused, lõpuks leiti, et otsuse juurdelisamist nõuda ei oleks mõtet, sest kaebused lähevad samade asutuste kaudu, mille otsuste peale kaevatakse, ja see asutus saadab juba ise tarvilikud materjalid kohtule.

Siis oleks veel tähendada, et § 2. on täiendatud vähemusrahvuste kultuurinõukogude ja kultuurvalitsustega. Nende asutuste peale seni seaduses ettenähtud edasikaebe korda ei olnud, vaid Vabariigi Valitsus oli oma määrustega küsimuse korraldanud nii, et nende otsuste peale edasi kaevata võis. Kohtule alluvuse küsimus peab aga seaduses kindlaks olema määratud.

Teised muudatused on õieti tingitud nimetatud peamuudatustest ja kannavad rohkem

tehnilist laadi. Pikemaid vaidlusi tekitas komisjonis küsimus, kas tuleks edasikaebe korral riigi kõrgemate asutuste peale kaebekirja juurde lisada kautsjon 10 krooni suuruses. Komisjon leidis, et kautsjoni nõudmine otstarbekohane ei ole, sest see piiraks kodanikkude õigusi, kaevata riigi kõrgemate asutuste, ministriumide j. t. otsustele.

Need on tähtsamad paragrahvid, milles parandusi ette võeti, mis teevad seaduse käsitamise lihtsamaks ja ühes sellega ka kodanikkudele kättesaadavamaks. Üldkomisjoni nimel teen ettepaneku,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **R. Penno**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja puudumisel jääb vahele riigi eelarve seaduse muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

14. Riigi kunsttööstusekooli seadus — II lugemisel. Kuna hariduskomisjoni aruandja rkl. Raudkepp puudub, täidab aruandja kohuseid komisjoni esimees rkl. Tallmeister.

Käesoleva seaduseelnõu II lugemisel jääb ära paragrahvide teksti ettekandmine.

Pealkiri võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Riigi kunsttööstusekooli seadus.

I. Üldosa.

§ 1. Riigi kunsttööstusekooli ülesandeks on kunstihariduse andmine ja töösuse õpetamine käsitöö ja tööstuse aladel ning nende alade tarvete kohaselt kunstimaitse ja loova kunstivõime arendamine.

B. Eilman (stp): Ma panen ette, võtta § 1. lõppu järgmine lisandus, nimelt paragrahvi lõpusõna „arendamine“ järele panna koma ja selle järele võtta „samuti nõuandmine kunsttööstuse alal sellel alal tegutsevaile isikuile ja asutustele.“

Aruandja **Th. Tallmeister** (lõpusõna): Sain kuulda, et Vabariigi Valitsus selle ettepaneku poolt on. Komisjoni nimel vormilikult sellega ühineda ei saa, aga komisjonis oli see parandus III lugemisel arutamisel ja seal arvati, et selle täiendus võiks teha Riigikogus. Põhjust mul igatahes selle paranduse vastu vaielda ei ole.

Juhataja **R. Penno**: (Hääletatakse.) Rkl. Eilman'i ettepaneku poolt on 10 häält, vastu — 22 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud.

(Hääletatakse.) Nähtava enamusega on § 1 vastu võetud.

§§ 2 — 11 võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

§ 2. Riigi kunsttööstusekooli kursus jaguneb õppetegevuse järjekorra suhtes üldastmeks, töökodade-astmeks ja meistriksiks.

§ 3. Üldastme kursus kestab kaks aastat. Üldastmel õpetatakse kunsti ja üldhariduslikke õppeaineid.

§ 4. Töökodade-astme õppeaeg kestab 3 aastat. Töökodade-astmel õpetatakse peamiselt töösuse kooli töökodades, vastavalt tööstusealale (§ 15) ja kooli ülesandele (§ 1).

§ 5. Meistriks klassi kursus kestab üks aasta. Meistriks klass on määratud töökodade-astmel omandatud töösuse täiendamiseks ühes kunstivõime rakendamisega tööstusele ja käsitööle ning loova võime väljendamiseks kunsttööstuses.

§ 6. Peale § 2. nimetatud astmete ja meistriks klassi võib kunsttööstusekooli osana avada haridusministri otsusel tööstusekooli neil tööstusealadel, millised vastavad töökodade-astme erialadele.

§ 7. Riigi kunsttööstusekooli juures võib haridusministeerium avada pika- või lühiaegseid kursusi tööstuse ja kunsttööstuse alal.

§ 8. Tegelik koolitöö kestab aastas üldastmel nagu keskkoolis, töökodade-astmel ja meistriks klassis 38 — 40 nädalat, tööstusekoolis (§ 6) vastavalt tööstuslikele koolidele.

§ 9. Koolitöö alguse ja lõpu, vaheajad ning pühad igal õppeaastal määrab haridusministeerium.

II. Ülalpidamine.

§ 10. Riigi kunsttööstusekool peetakse ülal riigi poolt.

§ 11. Omavalitsuse- ja eraasutused, ettevõtted ja üksikud isikud võivad määrata riigi kunsttööstusekoolile abirahasid ja toetusesummasid, milliste tarvitamise tingimused esitab annetaja ja kinnitab haridusminister.

§ 12. Kooli tulud, mis saadakse koolis peetavaist loengutest, kunstitööde näitustest, koolitöödest ja väljaannetest, erakorralistest annetustest ja õppemaksust, kantakse kooli erisummade arvele ja tarvitatakse haridusministeeriumi poolt kinnitatud eelarve järgi kooli tarvete täitmiseks, eeskätt õppevahendite ning materjalide soetamiseks ja õpilaste toetamiseks ning edasiharimiseks.

J. Zimmermann (väljasp. rhm): Meil on juttu olnud erifondidest. Käesoleva paragrahvi tahtakse õppemaksust kunsttööstusekooli juures erifond luua. Need erifondid on sellepärast halvad, et neid tihti mitmet viisi valitsetakse. Et asja ühtlustada oleks küll tarvilik, et selle erifondi eelarve kinnitaks Vabariigi Valitsus, siis saaksid erifondid enam ühtlasemalt valitsetud. Teen ettepaneku,

§ 12. võtta sõna „haridusministeeriumi“ asemele „Vabariigi Valitsuse“.

Juhataja **R. Penno**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on rkl. Zimmermann'i parandus-ettepanek vastu võetud.

(Hääletatakse.) Nähtava enamusega on § 12 ühes parandusega vastu võetud.

§§ 13 — 47 võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

§ 13. Riigi kunsttööstusekooli õppemaksu suurus kinnitatakse haridusministri poolt kooli õppenõukogu ettepanekul.

§ 14. Hoolsaid ja andekaid õpilasi, kelle majanduslik seisukord puudulik, võib õppenõukogu vabastada õppemaksust ja määrata neile kooli eelarves ettenähtud krediidist stipendiume ja toetusesummasid.

III. Õppe- ja kasvatusosa.

§ 15. Kunsttööstusekooli töökodade-aste ja meistriklass jaguneb järgmistesse osakondadesse vastavate töökodadega: 1) dekoratiiv-osakond (maaldritööstus, teatri- ja seinadekoratsioon, klaasmaal, mosaiik ja ruumide sisseadad); 2) metalliosakond; 3) skulptuuri-osakond (voolimine, valamine, kiviraiumine, puulõige); 4) keraamikaosakond; 5) tekstiil-osakond (kudumine, tikandus, pitsitöö); 6) graafika- ja trükitöösosakond; 7) nahatöö-raamatu-koiteosakond.

§ 16. Eelmises (15) paragrahvis nimetatud osakonnad ja töökojad avatakse tarviduse järgi haridusministri otsusel. Haridusministri otsusel võib avada ka teisi osakondi ning töökodasid ja tarviduse korral sulgeda § 15. nimetatuid.

Töökodade õpetust võib haridusministeeriumi nõusolekul korraldada ka tööstuseettevõtete väljaspool kooli, kokkuleppel tööstuseettevõtte valdajaga.

§ 17. Kunsttööstusekooli üld- ja erioppeained määrab ja tunnikavad paneb maksma haridusministeerium, samuti määrab haridusministeerium õppeainete ulatuse ja kinnitab õppenõukogu ettepanekul õppekavad.

§ 18. Õppeaastate järgi jaguneb üldaste kaheks klassiks (I ja II) ja töökodade-aste kolmeks kursuseks (I, II, III).

§ 19. Õpilaste tööde hindamine ja ühest klassist, kursusest või astmest teise viimine, samuti astme või kooli lõpetamine sünnib õppenõukogu otsusel haridusministri poolt määratud korras.

IV. Õpilased.

§ 20. Kunsttööstusekooli üldastmele võetakse õpilasteks mõlemast soost isikuid, kelle vähemalt kuueklassiline algkooli haridus ja kes ilmutavad küllaldast annet ja võimisi koolis töötamiseks.

Töökodade-astmele võetakse õpilasteks kooli üldastme lõpetajaid, kelle senine töötamine eeldab küllaldast edasijõudmist töökodade-astmel ja peale selle tööstuslike koolide lõpetajaid, kui nad tööstusliku kooli on lõpetanud vastaval alal ja osutavad selle ala õppimiseks vajalikku andekust ning kunstivõimisi.

Meistriklassi võetakse õpilaseks töökodade-astme lõpetajaid, kelle töö osutab küllaldast andekust.

§ 21. Isikud, kellel ei ole nõutavat üldharidust, kuid kes vastavad muile kooli astumise nõuetele või omavad küllaldasi eeldusi üksiku aine õppimiseks, võetakse õppenõukogu otsuse järgi vabaõpilasteks kooli töökotta või üksiku aine õppijaks.

Õpilasi, kes kooli astudes mõnes õppeaines avaldavad suuremaid teadmisi kui kooli selle aine õppekava nõuab, võib õppenõukogu otsuse põhjal vabastada selle aine õppimisest ja lühendada õppeaega.

Tööstuslike koolide lõpetajaile, kes on kooli vastu võetud, korraldatakse õppejärjekord nii, et nad võiksid lõpetada kunsttööstusekooli ühes meistriklassiga normaalselt 3 aasta kestel, on aga mõne õpilase teadmised nõrgemad, siis peab ta end täiendama üldastmel.

§ 22. Kunsttööstusekooli õpilased, kes lõpetanud üldastme, saavad sellekohase tunnistuse, ja õpilased, kes lõpetanud töökodade-astme, saavad lõputunnistuse, milline on ühtlasi ka vastava ala õppinud töölise kutsetunnistuseks.

Meistriklassi lõpetajad saavad tunnistuse kunsttööstusekooli täieliku kursuse lõpetamise kohta ja rakenduskunstniku nimetuse. Meistriklassi lõpetaja saab kooli poolt haridusministri poolt määratud korras meistri kutse vastaval erialal, kui ta pärast kooli lõpetamist on töötanud oma erialal vähemalt 2 aastat.

Endised kunsttööstusekooli kuueaastasekursuse lõpetajad omandavad kooli õppenõukogu otsuse põhjal rakenduskunstniku nime ja meistri kutse käesoleva paragrahvi teises lõikes nimetatud korras.

§ 23. Õpilased, kes kooli kursust pole lõpetanud, saavad tunnistuse, milles nimetatud, mida nad koolis on õppinud.

Vabaõpilastele, kes eduga lõpetanud kunsttööstusekooli kursuse terves ulatuses ja omandanud kuueklassilise algkoolile vastavad eelteadmised, võib samuti kui õpilasele anda lõputunnistus.

§ 24. Tööstusekoolis, kui selline avatud, korraldatakse õpilaste vastuvõtmine, õppetöö, kooli kursuse lõpetamine ja kutsete andmine tööstuslike koolide seaduse (R.T. nr. 1 — 1926. a.) alusel.

§ 25. Riigi kunsttööstusekooli õpilased võivad asutada enesearendamise ja õppetöösse süvenemise otstarbel omavahelisi ringe ja ühingu, milliste põhikirjad kinnitab õppenõukogu.

Tarbekorral võib kunsttööstusekooli juures ellu kutsuda õpilaste vanemate esinduse samadel alustel, nagu Tallinna tehnikumi juures. (Tallinna tehnikumi seaduse §§ 47 — 54; R.T. nr. 98 — 1928. a.)

V. Kooli juhtimine ja ametis olevad isikud.

§ 28. Riigi kunsttööstusekoolis on ametis järgmised isikud:

a) direktor, b) inspektor, d) õpetajad ja meister-instruktorid, e) arst, f) varahoidja, g) tarvilised kantseleijõud ja teenijad.

§ 27. Riigi kunsttööstusekooli direktori määrab ametisse haridusminister isikutest, kellel on õigus olla õpetajaks kunsttööstusekoolis (§ 31).

§ 28. Direktori kohuseks on kooli õpetuse ja kasvatustöö ning majandusliku ala juhtamine ühes vastutusega koolitöö korralikkuse ning kooli varanduse korrasoleku eest ja kooli asjaajamine kooskõlas seaduste, määruste ja haridusministeeriumi korraldustega ning õppenõukogu otsustega.

Eriti on direktori ülesandeks:

1) kooli esindamine ja läbikäimine teiste asutustega ning isikutega;

2) kooli ellu puutuvate küsimuste selgitamine ja esitamine otsustamiseks õppenõukogule;

3) tarvilikkude juhataste andmine õpetajale nende õpetuslikus ja kasvatuslikus töös;

4) ettepanekute tegemine õppenõukogule iga-aastaselt tundide ja töö jaotamisel õpetajate vahel;

5) järelevalve ja hoolitsemine, et koolitöö takistamatult läheks ja õpetajad ning õpilased täidaksid korralikult oma kohuseid, kusjuures direktoril on õigus teha korratuste puhul õpetajale märkusi ning hoiatusi ja esitada neid ametist vabastamiseks haridusministeeriumile;

6) õppejõudude esitamine haridusministeeriumile kinnitamiseks;

7) õpetajate koolitööst vabastamine, kuni ühe nädalani;

8) kooliaruannete ja eelarvete koostamine ja esitamine haridusministeeriumile.

§ 29. Direktori ettepanekul määrab haridusministeerium õppejõudude hulgast inspektori ja osakondade juhatajad — iga või mitme osakonna kohta üks.

Inspektor on direktori poolt määratud piirides sisemises ning kasvatuslikus tegevuses abiks direktorile ja täidab viimase puudumise või haiguse korral tema kohuseid. Eriti kuulub inspektori ülesannete hulka õpilaste järelevalve ja kasvatustöö.

Osakonna juhataja on vastutav osakonda kuuluvate töökodade ja nende sisseasete eest ja on oskusliku hariduse andmise juhatamises oma osakonna piirides direktorile abiks.

Osakonna juhatajate kohused ja vahekorra neile alluvate töökodadega määrab õppenõukogu poolt vastuvõetud ja haridusministeeriumi poolt kinnitatud kodukord.

§ 30. Kasvatustöökodade ülesannete ligemateks täitjateks üksikutes klassides ja õppetöökodades nimetab õppenõukogu õppejõudude hulgast klasside ja töökodade juhatajad, kelle kohused määrab õppenõukogu haridusministeeriumi vastava instruksiooni põhjal.

§ 31. Riigi kunsttööstusekooli üldhariduslike ja kunstiainetes õpetajaiks võivad olla kõrgema haridusega isikud ja kunstnikud, kellel on õigus olla õpetajaiks omal erialal kutse- või keskkoolis.

Kunsttööstuse eriainetes õpetajaiks võivad olla isikud, kellel vastaval alal kõrgem haridus või keda haridusministeerium võimistelt ja teadmistelt tunnustab vastavaks õppejõuks sellel erialal.

Nõutava kvalifikatsioonita isikuid võib haridusministeerium kinnitada õpetaja kohuste täitjateks üheks aastaks.

§ 32. Meister-instruktoriteks võivad olla isikud, kes oma kutselise hariduse või kauaegse praktika järgi on omandanud meistri nime või õppetöökoja erialale vastava oskusliku hariduse ja vilumuse ning oskuse õpetamise alal.

§ 33. Õppejõu kohuseks on õppe- ja kasvatustöö koolis; eriti kuulub õppejõu kohuste ja ülesannete hulka: 1) õpetuse andmine temale usaldatud ainetes ja praktilistes töödes; 2) õpilaste ülespidamise järelevalve; 3) õppenõukogu koosolekutest osavõtmine.

Koolitööst kui ka koosolekuil puudumise ja selle põhjustest tuleb aegsasti teatada kooli direktorile.

§ 34. Riigi kunsttööstusekooli õpetajad, meister-instruktorid, varahoidja ja kooli arsti kinnitab ametisse haridusministeerium direktori ettepanekul.

§ 35. Kantseleijõud ja teenijad võtab ametisse ja vabastab ametist direktor koosseisudes ettenähtud piirides.

VI. Õppenõukogu.

§ 36. Õppenõukogu liikmeteks on kooli direktor, inspektor, teised õppejõud ja kooli arst, ja sel korral, kui õpilastevanemate esindus kooli juures olemas, üks selle esindaja.

Õppenõukogu koosolekutest võivad sõnaõigusega osa võtta haridusministeeriumi, kaubandus-tööstusministeeriumi ja kaubandus-tööstuskoja esindajad — igalt asutuselt üks.

Direktoril on õigus tarbekorral koosolekule kutsuda sõnaõigusega ka teisi isikuid, kes küsimuste arutamise juures võiksid olla kasulikud.

§ 37. Õppenõukogu ülesandeks on kõigi kasvatusliikude ja õpetusliikude ning sellistega ühenduses olevate muude koolielu küsimuste arutamine ja lahendamine.

Eriti kuulub tema tegevuspiirkonda:

1) kasvatus- ja õppeviiside määramine koolitöö viljakuse tõstmise otstarbel;

2) õppekavade ja uute osakondade ja neisse kuuluvate töökodade kavade väljatöötamine ja kooli direktori kaudu haridusministeeriumile kinnitamiseks esitamine; samuti ka õppe- ja töökavade iga-aastase läbivõtmise korra ja ulatuse arutamine;

3) õppevahendite ja töökodade sisseadete soetamise otsustamine;

4) arvamise avaldamine direktori, inspektori ja teiste õppejõudude kandidaatide kohta (§ 28, p. 6);

5) eelarve ja aasta-aruande läbivaatamine (§ 28, p. 8);

6) õpilaste vastuvõtmine, ühest klassist, kursusest, astmest ja osakonnast teise üleviimine, nende tööde ja ülespidamise hindamine ja kooli või üksikute astmete lõputunnistuste andmise otsustamine (§ 19);

7) õpilaste eemaldamine koolist, teatades sellest haridusministeeriumile;

8) tundide, tööde, klasside ja õppetöökodade jaotamine õppejõudude vahel igaks aastaks, direktori ettepanekul (§ 28, p. 4);

9) õppetööde, sisemise korra ja õpilaste kohta käivate määruste väljatöötamine ja maksmapanemine;

10) õpilaste õpperahast vabastamine ja stipendiumide ning toetuste määramine (§ 14);

11) muude küsimuste otsustamine, millised kuuluvad õppenõukogule käesoleva või teiste seaduste põhjal.

§ 38. Õppenõukogu valib oma liikmete hulgast üheks aastaks sekretäri.

§ 39. Õppenõukogu kutsub kokku direktor või tema asetäitja omal algatusel või vähemalt $\frac{1}{3}$ osa liikmete nõudmisel. Nõukogu koosolekud peetakse tarvidust mööda. Koosolek on otsusvõimne, kui vähemalt pool liikmete arvust on koos, nende hulgas direktor või tema asetäitja.

§ 40. Õppenõukogu koosolekuid juhatab direktor või tema asetäitja. Nõukogu otsused tehakse liht häälteenamusega; häälte poolenemisel annab juhataja hää enamuse.

Kui juhataja ei ühine õppenõukogu otsusega, võib ta esitada küsimuse lõplikuks otsustamiseks haridusministeeriumile.

VII. Kooli õigused.

§ 41. Riigi kunsttööstusekoolil on oma pitsat riigi vapi kujutusega ja pealkirjaga: „Riigi kunsttööstusekool“. Kõik koolisse puutuvad aktid, palvekirjad ja kinnistuskirjad on vabad margimaksust; samuti on vabastatud kooli kinnisvara kõigist riigi ja kogukonna maksudest ja naturaalkohustustest.

§ 42. Riigi kunsttööstusekooli tarvidusteks haridusministeeriumi loal sissetoodavad raamatud, õppevahendid ning nende osad ja õppematerjalid on tollimaksust vabad.

§ 43. Riigi kunsttööstusekooli poolt korraldatud õppereisidest osavõtvad õppejõud ja õpilased saavad riigi raudteel ja laevadel tariifinõukogu määramisel hinnata või tariifides ettenähtud hinnaalandusega sõidu.

Samuti saavad õpilased hinnaalanduse raudteel ja laevadel koolivaheagadel koju sõiduks ja tagasi.

§ 44. Riigi kunsttööstusekoolil on õigus korraldada näitusi ja loenguid, kuulutada välja võistlusi rakenduskunsti projektide loomiseks ja anda auhinde, kutsuda kokku kunstnikke ja käsitöölise nõupidamisi ning anda välja kirjandust.

§ 45. Kunsttööstusekooli õpilastele antakse ajapikendust kaitsevæetenistusse astumisel kuni 23. eluaasta lõpuni.

VIII. Seaduse elluviimine.

§ 46. Käesolev seadus hakkab maksma 1. augustist 1929. a.

§ 47. Lähemad määrused riigi kunsttööstusekooli kasvatus- ja õppetöö korraldamiseks käesoleva seaduse piirides annab haridusminister.

15. Sõjakohtute Juhataja R. Penno:
seaduse muut- Üldkomisjoni aruandja rkl.
mise seadus — Kornel'i puudumisel täi-

III lugemisel. dab aruandja kohuseid komisjoni abiesimees rkl. (Tekst vaata pr. nr. 195 (27), veerg 1054—1056.) Tammann. Pealkiri võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

(I osa sissejuhatus ja § 3.)

Juhataja **R. Penno:** Sissejuhatus tuleb hääletamisele lõpus.

§ 3 võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

(§ 5.)

Kohtuminister **T. Kalbus:** Austatud Riigikogu liikmed! II lugemisel võttis Riigikogu § 5. kohta mõnesugused parandused vastu, mida tegi rkl. Jõeäär. Nimelt on selles paragrahvis vastu võetud kaks parandust. Esimene parandus käib selle kohta, et sõjaprokurör võib esineda Riigikohtus riigikohtu prokuröri ülesandel. Teine parandus oli, kustutada lõpulause, kus oli tähendatud, et sõjaprokurör esineb Riigikohtus nende õiguste ja kohustustega, mis S. kp. seaduses sõjapeaprokuröri kohta ette nähtud. Nende parandustega ei saa nõus olla ja palun vastu võtta paragrahvi selles redaktsioonis, nagu on esitanud Riigikogu üldkomisjon ja Riigikogu I lugemisel vastu võtnud.

Nende paranduste kohta, mis II lugemisel vastu võeti, oleks mul järgmist seletada: Vene ajal oli sõjaprokuratuur kaheastmeline. Sõjaprokurör oli sõjaringkonna-kohtu ja peasõjaprokurör peamere- ja peasõjakohtute juures. Meil on üheastmeline sõjaprokuratuur, on ainult sõjaprokurör, kes esineb sõjaringkonna-kohtus, niisama ka Riigikohtus, sellepärast, et kassatsiooni alal, mis Vene ajal kuulusid peamerekohtule ja peasõjakohtule, arutab Riigikohus. Et meil on üheastmeline prokuratuur, on tarvis tähendada, et sõjaprokuröri, kui ta tegutseb kassatsiooni alal, tuleb käia seaduse-eeskirjade järgi, mis on ette nähtud S. kp. seaduses peasõjaprokuröri kohta. Kui seda ei tähendata seaduses, siis ei ole alust, missuguste seaduse-eeskirjade järgi sõjaprokurör talitama peab, sellepärast, et meie sõjaprokuröri nimetus ei ole peasõjaprokurör, vaid sõjaprokurör. Sellepärast on soovitatav, et viimane lause, mis maha kustutatud, sisse võetaks, nagu üldkomisjon selle on vastu võtnud.

Samuti palun ma selle ettepanekuga kustutada sõnad, et sõjakohtu prokurör tegutseb Riigikohtu prokuröri ülesandel. Kui meie need sõnad vastu võtame, siis tekivad juriidilised kui ka praktilised raskused tegelikus elus. Kui ütleme, et sõjakohtu prokurör tegutseb Riigikohtu prokuröri ülesandel, siis tekib niisugune olukord, et sõjakohtu prokurör

on Riigikohtu prokuröri käsualune. Nii et Riigikohtu prokuröri peaks mõju olema sõjakohtu prokuröri üle. Kuid niisuguseid piire ei ole üheski seaduses ette nähtud. Maksvate seaduste järgi ei allu sõjakohtu prokurör Riigikohtu prokurörile, vaid otsekohe sõjaministrile. See olukord on iuba 10 aastat nii olnud ja ei oleks praegu mõtet seda muutama hakata. Kui Riigikogu II lugemisel selle ettepaneku vastu võttis, siis oli minul läbirääkimine sõjakohtu ja ka Riigikohtu prokuröri. Mõlemad asuvad seisukohal, et sarnasel kujul paragrahv vastuvõetav ei ole, vaid sõnad „Riigikohtu prokuröri ülesandel“ tulevad kustutada.

Edasi, samade seaduste järgi peab sõjakohtu prokurör tegutsema mitte kellegi teise ülesandel, vaid juba aktiivselt tegutsema täiesti iseseisvalt, enne kui asi jõuab Riigikohtusse. Kui sõjakohtu prokurör peab neis küsimustes tegutsema Riigikohtu prokuröri ülesandel, siis tegelikus elus tulevad niisugused konfliktid, mida raske lahendada. Sellepärast palun kustutada lõpulause, mis vastu võetud, ja võtta lõpulauseks vastu uus järgmine lause: „Sõjaprokurör või ta abi esineb ka Riigikohtu kriminaalosakonnas sõjakohtu asjus S. kp. seaduses sõjapeaprokuröri kohta ettenähtud õiguste ja kohustega.“

Minu arusaamise järgi ei ole hea suuremaid juriidilisi küsimusi uute ettepanekutena Riigikogus lahendada, seda oleks võinud üldkomisjonis õigel ajal teha. Sellepärast arvan, et kui mitte konfliktidesse sattuda, tuleks minu ettepanek vastu võtta.

A. Jõeäär (stp): Ka mina olen samal arvamisel, kui härra kohtuminister selle kohta, et sarnaseid juriidilisi küsimusi ei tuleks otustada Riigikogu üldkoosolekul võibolla juhusliku hääleteenamusega, vaid neid tuleb kaaluda komisjonis, ja sellepärast teen ettepaneku, käesolev paragrahv kohtuministri poolt tehtud parandusega anda komisjoni, kus seda võiks läbi kaaluda. (Vahelhüüe keskelt: On juba kaalutud). Igatahes sellelt seisukohalt välja minnes, mis minu poolt esitatud, komisjon kaalunud ei ole. Kui aga Riigikogu vastu võtab seaduse sel kujul, nagu see kujuneks kohtuministri poolt tehtud paranduse vastuvõtmise puhul, tekiks sarnane ebaloosulik olukord, kus Riigikohtu prokurör, kui tema tahaks Riigikohtus esineda sõjakohtu asjus, siiski seda ei saaks, tähendab, see seadus võtaks Riigikohtu prokuröri võimaluse, esineda selles kohtus süüdistajana, kus tema õieti peab olema süüdistaja. Minu arvates oleks loomulik, kui tema sarnasel korral, kui ta neid õigusi ühel või teisel juhul tarvitada ei taha, võiks

need kohustused sõjakohtu prokuröri või selle abi peale panna, aga et temalt see õigus ära võtta, oleks lubamatu, see lööb kogu süsteemi segi. Sellepärast oleks tarvilik komisjonis seda küsimust põhjalikult kaaluda.

Juhataja **R. Penno**: Rkl. Jõeäärelt on ettepanek korra kohta, anda tagasi üldkomisjoni § 5 ja järgmine uueks kaalumiseks. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on rkl. Jõeääre ettepanek vastu võetud.

16. Riigi eelarve seaduse muutmise seadus — I lugemisel.

mees puuduvad.

Päevakord on läbi.

Lõpetan Riigikogu koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 18.25 min.

Vahelejäänud päevakorra-punkt — riigi eelarve seaduse muutmise seadus — ei saa arutamisele tulla, sest et aruandja ja komisjoni esimees ning abiesi-

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees **R. Penno**.

Abisekretär **J. Piiskar**.